

PERIÓDICH POLÍTICH VERMELL

—VENTA: 30 exemplars, 1 peseta; Un número, 5 cèntims.—Sort d' llum los divendres ab tota regularitat.—SUSCRIPCIÓ: Espanya, 1 peseta trimestre; Estranjer, 2.—

SANGONERAS DEL PAÍS

Trieu d' aquí y remeneu
y quedeus las que volgueu,

que per xuclar ab destresa
no concixen la peresa.

TOROS

Si algú s'ha cregut que en las columnas de LA TRAMONTANA no teniam algun dia de ferros partidaris del espectacle nacional, va errat de comptes.

Com lo bo sempre es bo, resulta que per més que durant molts anys no hagüem rendit tribut a nostre espanyolisme aixecant fins al nivell de la qüestió de banyas nacionals, avuy, devant de tanta gloria com acaba actualment de conquistar ab las *corredisas* d'animals braus, no podem per menos d'acotar lo cap devant de la evidencia, y convertirnos en uns dels primers *cantaores* de la sandunga y sal de la terra, representada per las pantorrillas dels toreros y la banya tenyida en vermell de qualsevol cornut de Carriquiri.

Si senyors, jo'm faig partidari dels toros y totes sas conseqüències, y si algú pot quedar en lo mon manllich de no voler aplaudir semblant diversió, que me'l portin a mi, que jo prometo convèncer més depressa que avuy se envia un periodista a presirió o s'escapa un criminal de la presó.

Vinga ab mi lo desgraciat que no tinga la saludable fatlera d'entusiasmarse pels toros, y l'portaré a la capital d'Espanya. Allí veurà com allí tan ponderat del barbarisme en tals diversions es una camandula, puig allí la setmana passada un toro ferí a un banderillero, y res... ni val la pena: mitja banya a l'anca y anem per un altre.

Y lo que es la Providencia y del modo que per tot se manifesta, fins en las corridas de toros. Lo banderillero ferit a Madrid se deya *Regaterin*, que ja saben que torero sense *alias* es pitjor que advocat sense plets. Y donchs veteu que un dels toros *correguts* lo diumenge últim a Barcelona se deya *Regatero*, aquest no de *alias*, sino de nom de fonts, y para contrarestar lo de son homònim lo torero de Madrid va causar una petita rascada prop del recambró dels colors al banderillero *Fabrilo*, y al altre costat de la mateixa tronera li clavà un parell de travessos de dit de banya, al objecte sens dubte de ferlo naar més depressa a curarse la rascada anterior... ¡Yes si son humanitaris los toros! Ademés en la citada corrida lo *Gallito* va girarse ó esgabellarse un peu, lo qual no pot negarse que es una ganga. En las guerras, promogudas pels senyors del mon civilizat, los homes s'hi xafan lo cap de molts en molts, y en los toros tot just s'hi giran lo peu ó s'hi foradan la anca de un en un. ¡Vegin, donchs, si s'ha pot dubiar de la civilització taurina!

A Sevilla lo dijous de la setmana passada un toro també clavà la banya al ventre d'un *Mazantini*, y a pesar de que s'tractava d'un que havia portat molts toros al cementiri dels ventrells dels ciutadans, l'animal fou molt *moderat*, y si massa'm fan dir fins *carli* en la banyada, puig se contentà bonament ab mitj rebentar al *diestro*, deixant que, si be ab prou treball, curi de las feridas y pugi tornar a matar toros fins que'n trobi algun que l'enviï a la patria celestial.

Ja veuhen com de tot això que 's contraria al espectacle nacional ne dirian desgracias, no n'ha resultat ni'l perill de una miserable missa per l'ànima d'un torero, ab tot y que las emociones han sigut de primera, tauromàquicament parlant.

¡Yes qui pot parlar mal dels toros! Y apertine, que allí ahont va haberhi broma en gran l'altre dia, y que encara no n'hem parlat, fou a Saragossa.

Vegin ja va estar d'humor un toro, que va saltar el tendido pera comunicarse ab lo públich y saludar als espectadors. ¡Pot donarse una bestia més educada!

Veritat que 's tontos del públich per ahont va saltar lo toro va permetres lo luxo d'espantarse ridículament; y tot ¿perquè? perque lo animal envià ab sos saludos una vintena d'individuos a la enfermeria, arrossegada una mossaona engonzada a las banyas fentli tocar lo sol allí ahont es propi que sempre hi hagi sombra y feu contar los nou mesos abans de temps a una casada; mes ¿qué significa això devant del grandios espectacle de veure com tothom s'atropella y l'toro no sab que fer de tanta gent com tít per enfilar?

Y luego un tiro de revólver per tocar, que encara que apuntí a un animal pot aqí a un altre; una garratada que buyda un ull a la bes-

ta, donada de darrera un reixat; veure convertits en primers espasas a tots los toreros y fins a algun espectador que porta bastó de burot, y per últim, quan lo toro cau ab més de doscents forats a la pell, disfrutar veyent com lo valerós públich aficionat ne fa xixinas, es un espectacle digne de la ploma d'Homero, de la oratoria d'en Castelar y del bombo del Escuder, que poden ben de pagarse tres pelats per veure y passar trenta susos per contemplarlo y fer lilit un parell de mesos per trobarse acariciat pel toro quan menos un pot pensarse.

De modo, que quedem en que no hi ha res més divertit que l'espectacle nacional.

Podrà qui vulgui dirnos bárbaros, salvajes y tot lo qui li dongui la gana, mes nosaltres, *forte que forte*, pregonarem la excelència de las corridas de toros, y treurem los resultats d'aquestos últims dias pera probar sa eficacia, ben convensus de que qui ab això no s'convencia mereixeria fer de caball d'un picador pera tocar ben prontament las conseqüències de la civilització taurina.

EN L'ATENÉU DELS SENYORS

Divendres de la setmana passada consumí l'errer torn lo Sr. Caparó, del partit polítich obrer, al que passà un fracàs que tothom senti en gran manera, puig verdaderament feya falta que'l citat partit obrer expliqués allí sas ideas, per quan lo Sr. Reoyo no havia fet res mes que dir quatre vulgaritats sens entrar poch ni molt al fons de la qüestió.

Lo Sr. Caparó comença demanant benevolencia y dibent que l'Atenéu Barcelonés mereix be dels socialistes per haver posat aquell tema a discussió, afeint que ells no tenen odi als homes, sino a las institucions.

Entra al anàlisis de la Memoria que serveix de base a la discussió y s'declara conforme del tot en ella menos en las conclusions.

Diu que la Internacional, al disoldres, donà permís als seus membres pera afiliarse a partits polítichs y fundar partits obrers, ahont hi ha actualment homes de ciencia y d'art. Y aquí fou la primera contradicció ab lo dit pel senyor Reoyo afirmant que 's socialistes que no eran obrers ó no pertencien a las escuelas de Bakounine ó de Marx eran ramas despresas del arbre burgés y venudas a la burguesia.

Continúa 'l Sr. Caparó y diu que 'l socialisme s'ha manifestat sempre per l'antagonisme de classes. Hagués dit per «una tendencia a la igualtat,» como afirmà 'l Sr. Lorenzo, y hauria estat més precís. Després de fer notar que lo obrer té'l treball, que ho es er, y 'l burgés lo capital, que per si sol no es res, y que 'l socialisme no es com l'espiritisme, sino una escola práctica, diu que antiguament, per no coneixes com avuy la ley de la competencia ni'l moviment industrial, l'obrer vivia be ab son principal. ¡Y donchs qué fem del antagonisme de classes citat més amunt?

La classe mitja ho ha creat tot, continúa lo orador, vapor, electricitat, etc., y no s' deixarà pendre res sino per la fórsa. Lo capital es forsa morta, lo treball es forsa viva. Lo partit socialista obrer té escrit en son programa que se ha de donar a cadascú lo producte íntegro de son treball. *Lo qual* que, s'ateng nosaltres, que 'l partit obrer que això sosté no es comunista per més que aixis li sembli be d'apellidarse.

Fa 'l Sr. Caparó una acertada pintura de lo que es lo burgés per la competencia, del petit y 'l gros industrial, y de la explotació directa é indirecta de que es víctima 'l treballador, la primera exercida per part del burgés y la segona pel tender, en la qual demostra talent y coneixement de lo que tracta.

S'ocupa luego del treball de la dona y dels noys fent la competencia al del home, y quan l'auditori creya que anava a entrar al fons de la qüestió per fer ja prop de mitja hora que se anava ocupant de detall, lo Sr. Caparó plega los apuntes estesos demunt de la tauleta destinada als oradors, y diu que 'l dispensin, que no pot continuar perque está massa afectat creu a conseqüència de trobarse devant de aquell auditori, y que li fora impossible fer lo treball que s'havia proposat, si volgués continuar.

Aquestas paraulas, ditas ab profunda convicció y ab to excessiu de modestia, màxime quan

lo Sr. Caparó té condicions, molt més que 'l Sr. Reoyo, son company de delegació del partit obrer, pera presentarse devant de aquell Ateneu, conngueren al auditori y determinaren un moviment de simpatia per aquell orador, dedicantli sentit aplauso al retirarse de la discussió.

Y passa a rectificar lo Sr. Danyans, un dels oradors socialistes que ha sigut més objecte dels atachs de sos adversaris.

Comensa fent notar que en aquella discussió precisament los defensors del catolicisme han sigut los que han estat més inconvenients, puig mentres lo Sr. Lafuente se dirigia al públich increpantlo despreciativament, lo Sr. Martí Gofau també li deya que 's socialistes l'embaucava, no sabent ni un ni altre guardar las consideracions degudas en una discussió.

Se lamenta després de que casi tots l'hagin atacat per conceptes ó ideas que ell no ha dit ni patrocinat, y perque això no succeheixi més, diu lo Sr. Danyans, vos vaig a llegir lo meu credo, per veure si lograrém entendres.

Aquest credo, que trobaran nostres llegidors en altre lloch d'aquest número, fou rebut ab extrepitosos aplausos per tot l'auditori en pes, puig qui no estava conforme ab sas ideas celebrava l'ingeni que havia presidit a sa confecció.

S'ocupa de la inconseqüència del Sr. Martí Gofau al aconsellar als obrers que anessin a probar son sistema socialista a Africa, quan ell mateix afirma que ni allí trobarian un pam de terreny que no tingüés amo; y que de següent, no trobantlo ni aquí ni allí, lo millor era no moures y prendre aixis que poguessin.

Posa en ridícul alguns dels arguments del citat Sr. Martí, al dir que 'l dret al treball significaria que si un arrenca caixals no tenia feyna tothom vindria obligat a deitarse arrencar las barras pera donarli ocupació, y que si una senyora qualsevol volia casarse no hi hauria més remey que apertugar ab ella pera que pogués fer realisable son dret al matrimoni.

Passa a ocupar-se de lo dit pel Sr. Tutau sobre que 'l blat avuy va més barat que anys passats, y diu que això no significa la baixa del producte, sino l'abaratament del diner, que ha arribat a un grau desconegut fins ara.

Combat ab Sr. Passarell per haver dit que la maquinèria no estalviava brassos, per la producció dels demés rams de treball afins que determinava, per quan lo Sr. Passarell no ha tingut en compte que la densitat de població es més que altra cosa lo que ha vingut determinant la necessitat de més brassos en certas industries, y que 'l temps transcorregut desde lo empleo de la maquinaria fins a regularisarse los treballs dels rams afins determinan las grans crisis de las societats actuals.

Contesta lo dit pel Sr. Balagueró respecte a la qüestió de dret y diu que ell abans defini ja lo que era dret, es a dir, lo dret dintre 'l socialisme, que té de ser subjectiu, y no objectiu, com es avuy. Afirmat que la ley de la oferta y la demanda té d'existir en lo socialisme, si be en molt diferents condicions d'avuy, y s'ocupa dels grans magatzems per depòsit y ventà de productes, y de la facilitat en que s'podrà cambiar de professió quan tothom hagi rebut una ensenyansa integral.

S'ocupa de la producció en cada municipi y dels canbis de productes ab los demés punts, y treu l'exemple d'uns pobles de la Rioja ahont la collita del vi es colectiva. L'Estat no té de ser lo dispensador de la Llibertat, sino 'l servidor d'ella.

Passa a ocupar-se de serveys públichs, y al encararse ab lo Sr. Passarell sobre que havia dit que 's socialistes volian la abolicció del capital, lo qual nega 'l Sr. Danyans, contesta l'audid que ell volia dir l'interés al capital. Afirmat llavors l'orador que ell efectivament es partidari de la abolicció del interés al capital, y pera probarho suposa l'apertura del istme de Panamá baix una base socialista, ja donant accions pel treball que s'hi fassi ja pel capital empleat, que no tindria de cobrarse interés, sino reintegrarse ab los productes de la explotació del istme, que passaria a ser propietat comú tan bon punt s'haguessen amortisat las accions del treball ó capital empleats.

Passa llavors a sostenir sa teoria de que 'l treball es un *deber* y no un *dret* com li ha sostingut un periódich socialista l'orador aludeix

A LA TRAMONTANA) donant així arguments a sos contraris. Lo Sr. Danyans no accepta la paraula *deber moral* que nosaltres aplicarem al treball, puig diu que si 'l no treballar porta càstich (acceptant la idea de que en lo mateix pecat se troba la penitència) es un *deber* y res més, puig may pot resultar càstich de no fer us de un *dret*, y afirma que 'l treball es *deber* en *calitat*, mes no en *quantitat*. Y nosaltres seguim creyent que es un *dret*, puig lo *deber* té de ser rigorosament ineludible, y al reconeixes la *libertat al treball*, aquesta llibertat borra 'l *deber*. Mes siga de la paraula lo que 's vulga, lo cert es que en la esencia estem conformes uns y altres, puig tots reconeixem que 'l treball té de ser l'únic regulador y dispensador de las satisfaccions humanes.

Respecte a las relacions de la Iglesia ab l'Estat, torna a afirmar que 'l tenen sense cuidado, puig las iglesias quedarán tancades per si solas quan la gent deixi d'anar a missa.

S'ocupa del mot d'immoralitat que ab tanta frecuencia s'ha donat als socialistes perquè fundavan la familia en la llibertat, y diu que no sembla sino que estiguem en Babia, ó en un mon ahont no s'hi veegin divorcis, ni s'hi coneuguin borderias, ni hi hagi prostitució, infanticidis ni adulteris, ni totes las demás calamitats públicas que respecte a la familia se veuben en nostras societats civilizadas, quals defectes tendeix a destruir lo socialisme.

Havent passat la hora reglamentaria de sessió, y tenint encara d'entendre en altres arguments lo Sr. Danyans, se li reservá la paraula per la próxima sessió, que tindrà lloch avuy divendres.

Seguidament lo Sr. President advertí que aquesta tenia de ser la última sessió ahont se discutiria lo tema objecte d'aquets debats, per desfer d'acabar las discusiones académicas dintre del mes de Maig, segons disposició reglamentaria, per lo qual esperava que 's posarian d'acort tots los oradors que tenian de recitar para ferho en la citada próxima sessió.

Com los que tenen de recitar son encara cinc: los Srs. Danyans, Salas Anton, Passarell, Lluanas y Lafuente, es del tot impossible que en una sessió, que no dura més que una hora y mitja ó set quarts, pugan ferse aquestes recitaciones, ja que no creyem que alguns oradors pogan, vulgan ni sápigam concretarse al curt temps que 's tocará. Com dilluns y fins dimars pròxims entran encara dintre del corrent mes, es de creure que no tindrà l'Ateneu Barcelonés lo poch tacte d'acabar ab una inconveniencia aquesta discussió, que verdaderament li haurá reportat no escassa honra.

CARTA DE FORA

Manresa 25 de Maig de 1887.

Sr. Director de LA TRAMONTANA.

Estimat Director: Després de desitjarli salut y pessetas y allò que no 's pot dir, passo a dirli lo que 's por.

Cada vegada que llegeixo los cops de ventalls donats per lo seu excomunicat setmanari, sento una especie de formigori, com si 'l meu cos estigués revestit d'electricitat. ¡Qué vol ferhi! Aquestas cosas no están al alcanç de la nostra voluntat, y no hi ha més: qui senti picó que grati.

A propòsit de picó: ab motiu de ma última correspondencia n'hi hagué alguns d'aquestos que 's tulan politics, que a més de gratar es-garrapavan, y jo al contemplarlos pensava: qui no vol cumplir lo que la democracia 'ns mana, té de sufrir las censuras de sos defensors; per lo tant, si algú sent frisança y pot canbiarse la camisa, que ho fassi, que per tal mortificació no hi ha res més bo que la netedat; mes per avuy deixemlos que continuhin rebentantse algun granot lleig; lo que sentiria es que ab los equitossos taquessin algun innocent y hoorat ciutadà.

Sr. Director, segons la experiencia ensenya, en la varietat hi ha 'l gust, y a fi de no cansar als lectors, vull donar un xiquet de talle-sebas, pitansa coneguda vulgarment per bramayres ab pessa llarga, advertintlos que si no 's agrada n'prenguin una miqueta menos.

Segons contan alguns descamisats, mossen Joan Birat, rector de Sant Mateu, vebí nostre, fa un quant de temps que feu un cèlebre descu-

briment. Nada menos que trobó lo dimoni amagadet dintre d'un ou, y no s'ho prenguin per broma.

Donchs aquest mestre sabiàs avuy continúa estudiant las modas interiors de las donas (entenguinlo be, las interiors) ab tanta activitat com abans d'amagar 'l ou als tanocs que encara 'l creuhien.

Fa pochos dias que al preparar lo remat dintre del puestu sagrat ahont reben 'l aliment... espiritual, y escurant la canyeria sopra com los arrenca-caixals, començó ab la cara seria, com si digués veritat, lo següent... diguintli 'l que vulguin:

«Avuy, gracias a 'n aixó que 'n diuhen progrés, he arribat a comprendre que las donas van vestidas com las bestias (aboca, Joan Tanoca); lo polisson lo portan perquè 's homenots puguin pujarshi a caball y arraparse be.» També diu que las balladoras, ab aquets remenaments, no pot dir lo que semblan; aixó sols poden pensarho aquells que... pero val més que calli, que de fàstich que 'm fan no sé lo que 'm dich 'y aixó que no més me manté un parell que Deu n'hi do, si li arriben a fer goig; no 'dich tinval!»

També aconsella als pares que abans de portar las fillas al ball fassin d'ellas una foguerada ó las tirin al forn y per últim las degollin. (Apa mano, neteja 'l sabre).

Un altre dia contan que explicá lo següent: «Noyas del poble: perquè vejeu los mals resultats que dona 'l viure fora de la santa religió, obriu be las... orellas y no deixeu escapar res: En la ciutat de Vich hi vivia una noya com un pom de flors, la qual tenia relacions ab un jove molt putner, y quan estigüé cansat de... (dispensin si no ho dich, no vull ser tan brut), la deixá abandonada, sense 'l amparo de Deu ni de ningú.» Lo que no 's conta es si al dir semblants barbaritats tenia la boca plena de garrofetas, ó altres aliments per l'istil.

¡Sembla estrany que 'l poble tardí tant a fer disape!

Prou per avuy. La setmana entrant, si las ocupacions m'ho permeten, li faré una raciocina d'Ateneu. Lo promés, promés.

Disposi de son amic,

UN QUE NO SAB

Abir dijous tingue lloch la inauguració del monument dedicat al general Prim.

L'Ajuntament de Reus y alguns voluntaris catalans de la guerra d'Àfrica assistiren a la cerimonia, que estigüé en extrèm concorreguda.

Lo Sr. Sagasta, que deyan que vindria a presidir lo descubrimet de la estatua de son jefe y mestre, no ha comparegut.

Es fàcil que aquells tres cèlebres *jamás* d'en Prim respecte als Borbons li donguin cor agre al actual primer ministre de la dinastia borbònica.

Entretant la justícia espanyola, tan enfeynada en perseguir periodistas, no ha pogut encara donar compte dels assessins del destronador de Borbons.

Alguns periódichs monárquics saben de bona tinta que 'l Sr. Ruiz Zorrilla prepara un motí (llegeixis revolució) per aquest istiu.

Aquets endevinyares saben coneixe que hi ha foch sempre que 's creman.

Si tinguessin tanta trassa en endevinar lo dia del cop, alguns disgustos s'haurian estalviat. Y no estarian sempre en capella de que se 's acabés 'l arrós del prestatpò.

Que es per allí ahont senten 'l amor a la monarquia.

A França han passat una crisi ministerial de mil diables per qüestió d'introduhir economias en los presupuestos.

A Espanya no 's preocupan los ministres de semblants tonterias, y confessem que es més lògica sa conducta que la dels francesos.

No es lo poble qui reb los beneficis de las

economias? Donchs que se las busqui ell mateix, que es lo procedent.

¡Que posan un impost massa car? No se 'n compra, y llestos.

Ja veuriam com llavors, per la llei de la oferta y la demanda, s'abaratia 'l género fina que 'l poble volgués pagarli a un preu arreglat.

¡Quan aprenan los paganos a ferse ells los preus?

Allá va 'l credo que 'l Sr. Danyans llegí en la sessió del Ateneu Barcelonés lo divendres de la setmana passada, y que li valgué 'l aplauso del auditori.

Diu així:

CREDO

Creo en el Hombre, ser poderoso, creador del Progreso, base de todos sus gozes sobre la tierra, y en la libertad individual, su único medio, móvil nuestro, que fué concebida por obra del humano organismo, nació con la virgen sociedad primitiva, padeció debajo el poder de la Religión y del Estado, fué crucificada, muerta y sepultada en la persona de sus propagandistas, descendió a los infiernos del feudalismo, y al tercero siglo resucitó de entre los oprimidos, subió a los cielos de los gobiernos mesocráticos, está secuestrada por la diestra burguesa, toda poderosa, y desde allí ha de venir a juzgar y extinguir abusos y privilegios. Creo en el Espíritu de Progreso incesante, en la Escuela sociológica reformista-individualista, en la desaparición de todos los privilegios, en la restauración de la justicia y en la vida perdurable de bienestar humano por virtud de sus principios socialistas. Amen.

Es inútil ferhi comentaris, perquè ell tot sol se basta y sobra. Es un peix que 's porta 'l oli.

¡Com se coneix que actualment, en lo joch de la política, son trunfos espasas!

Prou lo deu Cánovas s'oposa a las reformas militars, mes com aixó es cosa que contré als que gustan zarrasco, s'ha fet certa pressió ab los banquets militars, lo general Canols ha comprés que farà bullir l'olla si s'aguanta ferm, y... vamos, que hi haurá reformas, encara que pesi als de las conservas, perquè espasas son trunfos, y qui té 's trunfos guanya 'l joch.

Ara, ab tants trunfos dels militars, no més saltaria que la nació arrastrés ab un altre joch de cartas...

Y que luego quedessin falladas las Instituciones.

Segons un diari local, tenim a Catalunya una vintena de fabricas de vi artificial, legítimament constituídas y pagant la corresponent contribució al Estat.

Y resulta que, com en cap part s'anuncia la venta d'aquest vi artificial, tot se despatza donant gut per llebra, es a dir, sach de garrofes, fuxina y esperit d'industria en lloch de such de ramis.

¡Quants miracles té de fer diariament la Providencia pera evitar que no rebentem a cada moment d'un mal de ventre!

Allò del indult a la premsa pel cumplany de del rey que encara mama, s'ha tornat aygua poll.

Lo govern sembla que opina que certes institucions no poden subsistir sens estar tiranizadas la premsa, y en aixó es precís confessar que la rahó li sobra.

Ara sols falta que 's que vulguin la llibertat de la premsa sápigam obtenirli.

A pesar y per demunt de las institucions que s'hi oposin.

A Bèlgica las huelgas se fan generals, amenaçant serios conflictos socials.

Aquí també son generals los conflicts.

Pregúntinlo sino a Martínez Campos y a Pavía, que en quant a socials...

Están més delgas que 's de Bèlgica.

L'esperit guerrier y patriótic dels francesos fa que s'imposi en la actual crisi de la nació veltina la candidatura del general Boulanger pera ministre de la Guerra de tots los ministres proposats.

Be está que 's francesos vigilin a sa despòtica rival, mes no s'encarinyin massa ab la guerra,

que també podria sortirlos cara, per més que avuy no tindrán tants traydors imperialistas com l'any 1870.

Y actualment una derrota de França significaria un gran atres en el camí de la llibertat de Europa, y això té de fer més prudents als lliberals francesos, ja que 'l' pervindre de la llibertat en lo vell món està en alt grau dependent de sa influència y esplendor.

Un' altra comissió obrera està llobint lo garbo a Madrid pera demanar que la escadra espanyola no 's construeixi al estranjer.

Pero dintre, ¿quan se curaran alguns taurans treballadors de la mania de creures que 's governants pagau senyors gens ni mica en compte pera fer ó desfer lo que 's convinga?

¡Ay Santa Inocencia, y quin dia farem net de gastar temps y diners inútilment!

Lo dimars d' aquesta setmana, anunciari per las doze y comensant a quarts de duay, tingué lloch la vista en judici oral y públich de la causa seguida contra nostre company en la premsa y col·laborador de LA TRAMONTANA Victor Ferrer, per la publicació d' un article en *El Mensajero* de Vilanova y Geltrú poch després dels aconteixements del 19 de Setembre últim.

Lo fiscal demanà tres mesos de presó pel processat, y nostre amic Sr. Vallés y Ribot, encarregat de la defensa, pronuncia un brillantíssim informe demanant la absolució, y probant plensament a nostre entendre, que en l' escrit denunciat no hi havia res pensable.

Felicitem al Sr. Vallés per son magnífic discurs, esperant confiadament que 'l tribunal pronunciará sentència d' acord ab las conclusions de la defensa, per lo qual nos permetem adelantar nostra felicitació al Sr. Ferrer.

Lo numerós públich que assistí a la vista va sortir molt impresionat pel informe del Sr. Vallés y Ribot.

Las dissidencias possibilistas van augmentant que es una benedició del papa Castellar.

Lo republica que apenas se diu Pere de la República va quedantse sol ab sa benevolencia a la monarquia.

Y aviat se trobará que apenas lo voldrán pera fer de comparsa d' en Sagasta.

Conseqüencias de la inconseqüencia.

Un burot de Jaen, fent del seu ofici, es a dir, punxant sarrías, va introduhir l' espas per duas vegades en lo cos d' una infelís criatura que anava dintre un corn de la sarría que 'l burot punxá tan imprudentment.

Abolit lo dret de consums, no succedirán tot lo farsell de burotadas que tan sovint se veuen.

Ha comensat en lo Congrès la discussió dels presupostos.

Y ha succedit lo de sempre: que 's diputats agafan nyonya y abandonan lo saló.

Lo pares de la patria no están per números més que quan se tracta de sumar a favor d' ells.

No 's podria saber qui paga 's gastos de aquesta comissió obrera de Madrid?

Jo no vull pas suposar que sigan las casas Volguemath y la Maquinista, pero aixís se fa corre y molts ho asseguran.

De modo que, en aquest cas, los representants obrers serían delegats d' una casa estrangera de Barcelona pera demanar protecció a la industria nacional.

¡Vaya unas aficions a fer de comparsas d' una mala obra los tals comissionats!

Lo *Diario de Avisos* d' aquesta capital s' está fent célebre per la manera de tractar a sos treballadors.

Fa ja alguns dias, que, per indicació de un tal Sr. Madrenas, periodista, pinto y amic de la policia, foren agafats tres tipografos ab excusas de mala llei.

Y dimecres trobarem un suelt en un diari local dibent que pera haver volgut cobrar sos jornals los caixistes de cert diari, foren portats al jutjat, suposém que pera ferlos cobrar ab presó.

Aquest diari se 'as ha dit que es aquell mateix, del qual lo citat Sr. Madrenas es ó era administrador.

(Es aquesta la moneda ab que dit senyor vol pagar a sos operaris?)

Donchs que no 's queixi si quan li tornan lo cambi se troba que hi pert molt més que no hi guanya.

Un tropell de noticies inexplicables han arribat a nostra redaccio, que de ser certas implicarian graves abusos d' autoritat per part de qui hagues consentit ó ordenat tals actes.

Se 'ns assegura que, tant a Sans com a Sant Martí de Provensals, s' está efectuant una verdadera raxia de treballadors en manufacturas, més ó menos compromesos ó simpáticos a las societats obreres. Se 'ns parla de registres de nit, d' atropells de dia, d' agafades a tot hora, de donas portadas al govern civil per no saber donar rahó d' ahont eran sos marits, y altres varios atropells.

Y lo pitjor del cas es, de ser cert lo que se nos assegura, que la premsa diaria no ha restat paraula de tals atropells policíticsos, com si tractantse de treballadors no valgués la pena de interessarse.

De Sans se 'ns diu que está allí tan alermat, y son tantas las presons fetas a la babalá, que molts no gosán passar la nit dintre sa casa per temor d' ésser agafats y portat a la presó com empedernits criminals, cosa que 'ns diuen ha succedit ja a bastants.

¡Bons están los temps pera tenir d' aguantar aquestas porrerias!

Y dispensin nostres llegidors que no insistim més en aquest punt, porque las denuncias no nos deixan respirar.

Acaban de descubrirse a Madrid, naturalment que per la policia, 25 cartutxos de dinamita ab metxa y tot.

Los partes oficiales no diuen si aquesta metxa era encesa.

¡Estem tan de broma en aconteixements dinamiteristas!

Tant en las carreras de caballs de Madrid com en las de Barcelona d' aquesta primavera hi han hagut cayudas y s' han rebut teridas per varias personas.

Entre toros y cabalis, nos aném civilisant que es un fastich.

Un fill del sultan de Turquía ha entrat al harém de son pare y se 'n ha emportat una guapíssima circassiana favorita del esmentat sultan.

Admiro com lo fill adorna 'l cap del pare.

Entre tontas coronadas cumpliments son excusadas.

EPIGRAMAS

En busca va aná 'un soldat d' estrelles una vegada, y el peu d' una barricada varen trobarlo estrellat.

La sorda de tan Verdú que es casada ab en Martí, li deya:—No puch sentir que diguin mal de ningú.

Un vestit nou en Guald regala al capó Climent, y 'n va quedar tan content que no hi veyá de cap ull.

J. MORET

Diuen que s' efectuá a Palamós lo matrimoni civil del mestre de la escola laica Joan Cabot ab Francisca Vila.

Una orquesta acompañá la comitiva tocant la Marsellesa y l' himne de Riego pels carrers.

Lo vicari d' aquella parroquia, mentres los convidats s' estavan a la plassa, tocant la orquesta, esperant que 's nuyis sortissen de casa de la vila, passá per entremitj de tots dirigint miradas provocativas que no feren més que provocar la rialla dels concurrents, retirantse 'l mossen ab la cús entre camas.

Aixó dels actes civils la perdre la saveta a las reverencias.

Com que per aquí es per ahont més se 's desgaivella la menjadora.

La confraria de la Purissima Sanch de Son Senyor Jesucrist prepará una romeria pel dissapte passat a fi de demanar a la Providencia que no envihi tanta pluja de bolets demunt de las ovelles católicas, que ja tenen la esquina pitjor que un tomàtch massa madú.

Com nostres corresponssals literaris en aquell punt no han escrit explicant las tursinas, es que uns de dos: O han deixat corre lo pregar a Deu per temor de rebre, ó s' han amagat pitjor que conill al cau pera dedicarse a menjar autals mistich d' amagat de totes las personas.

Al moment que s' anava a posar a predicar dalt del cubell del Esprit Sant lo rector de Luno (Vascu), va caure en rodó y quedá mort al acte.

Si 'n hauria dit de barbaritats, quan la Providencia va tindre de descabellarlo tan apresuradament pera evitar la desgracia!

Viatjava un d' aquestos últims dias lo bisbe de Tav dalt d' un burro, sens dubte pera imitar a Jesucrist, quan al animal de S. I., al travessar un riu, va venicli la deria de revolcar-se pel fanch, y sense dir ¡bisbe va! llenzá la serafica carga pel llot tan tranquil com qui pastura.

Ca, si 's burros de vegades ne fan unast... Que ni 'l bisbe pot anar a caball.

Va entrar a una taberna de Mondonyed un capellá, y per haver engolit massa sanch de Cristo volgué convertirli a la mestressa y 's trobá ab que l' amo va atconarlo fins a deixarlo mitj baldat.

Las fregas de vara de freixa son un excelent remey pera certas desbocadas reverencias.

Una monja de Málaga s' ha tirat daltabaix d' una finestra del convent plorant desesperada y demanant socorro als que passavan. Auxilliada per uns vehins més piadosos que católics, declará que allí dintre la estavan martiritzant per no volguer accedir a certas exigencias d' un superior.

¡Qué tal la vida mística!

Tant la virtut per allí hi abunda, que tenen de tirarla per la finestra a fi de que no 's fassi nosa.

¡Quanta bruticia s' hi trobará lo dia que 's fassi neteja d' aquets recons!

ENDEVINALLA

Senas ser graner tinch gra, tinch pell y no och persona, eu, que rumiant uns estons me podrás endevinar.

PEPET D' EPLUGAS

TRENCA-CLOSCAS

Un collar de

Combinar aquestas lletres de manera que donguin lo nom d' un poble de la provincia de Tarragona.

TRANQUIL DE RAUS

CONVERSA

—Que no sabe qui va marear,

tu, Romeu, ahí al matí!

—En Corbera?

—No.

—En Ricart?

—Tampoq; jo t' ho he dit aquí.

J. STARANS

SOLUCIONS

A LAS CABRIAS DEL NÚMERO PASSAT.

MEDIANA: — ROSA. GOLA. NORA. COLO. POSA.

LOGOGRIF NÚMERO 1: — REMONET. RAMONET. ARIDA.

TABO. ROM. OT. O.

GEORÁFICH: — Com més mestres més estúdia.

Barcelona.—Tipografia LA ACADEMIA, Ronda de la Universitat, 6

CORRESPONDENCIA ADMINISTRATIVA N. P. (Tarragona). Rebutis los sellos. Corrent. N. P. V. (Palamós). Rebuta la libranza. Tot exacte.